

Elinvoima- ja tekninen valiokunta	§ 32	16.02.2021
Kaupunginhallitus	§ 81	22.02.2021

Lausunto linjaliikenteen uusista vyöhykevaihtoehdoista ja lippujen hinnoista

Elinvoima- ja tekninen valiokunta 16.02.2021 § 32

Asian valmistelu ja tiedustelut: Kehittämispäällikkö Jenni Tolvanen, ,
jenni.tolvanen@orimattila, puh. 041 543 8517

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta on käsitellyt selvitystä vyöhykeuudistuksesta sekä lippujen hinnoittelusta kokouksessaan 24.11.2020 § 39 ja pyytää asiasta jäsenkuntiansa lausuntoa 26.2.2021 mennessä. Liitteenä ote pöytäkirjasta ja konsultin laatima selvitys vyöhykeuudistuksesta sekä siihen liittyvä täydennys vaikutusten arvioinnista lipputuloihin.

Liite nro 10

Tällä hetkellä vyöhykkeet ja hinnat perustuvat ennen Waltti lippu- ja maksujärjestelmää käytössä olleisiin kilometriperusteisiin taksoihin. Waltti-lipun hinta muodostuu matkustettavien vyöhykkeiden perusteella. Järjestelmä on ollut käytössä vuodesta 2016 lähtien. Vyöhykkeitä on nyt jopa kymmenen kappaletta ja hinnoittelu on ollut hieman epäjohdonmukaista ja sekavaa. Vyöhykeuudistuksen tavoitteeksi on asetettu asiakaslähtöisyyden ja joukkoliikenteen käytettävyyden parantaminen, mikä aiheuttaa positiivisia kerrannaisvaikutuksia. Asia on kirjattu myös seudulliseen MAL-sopimusluonnokseen. Uudistus voitaisiin ottaa aikaisintaan käyttöön vuoden 2022 aikana, kun uudistunut linjasto saadaan kokonaisuudessaan käyttöön.

Vyöhykejärjestelmän selvityksessä tarkasteltiin kahta mallia. Ensimmäisessä mallissa seutu jaetaan neljään vyöhykkeeseen ja toisessa mallissa koko viranomaisalue kuuluu samaan taksavyöhykkeeseen, ns. tasataksamalli. Vyöhyke määräytyy matkustajan käyttämän reitin ja pysäkin perusteella.

Neljän vyöhykkeen mallissa vyöhykkeitä olisi jo merkittävästi nykyistä vähemmän. Järjestelmä säilyisi ns. 2-vyöhykemallina, jossa edullisin lippu oikeuttaa matkustamaan kahdella vyöhykkeellä.

Uudistuksen tavoitteena on järjestelmän selkiyttäminen. Se on perusteltua, koska vaikuttavuuden lisäys esim. matkustajamäärien kehitykseen, nähdään myös myönteisenä. Kuntien taloudellinen panostus kuitenkin kasvasi jo entisestään tällä hetkellä joukkoliikenteeseen vaikuttavien kustannuslisäyksien päälle. Koronan vaikutukset matkustajamäärien kehitykseen tulevat olemaan huomattavan pitkäaikaisia, jos ei jopa osittain pysyviä. Oppivelvollisuus uudistuksen arvellaan puolestaan hiukan lisäävän matkustusta. Uudistuksen taloudellisuuden arvioinnissa kuntien lipputulojen menetykset aiheutuisivat vyöhykejakojen vähentämisestä, mutta myös osittain lippuhinnoittelun kompensatioista hinnoittelua yksinkertaistamalla. Tehdyssä selvityksessä, neljän vyöhykkeen mallissa, joissakin tapauk-

Elinvoima- ja tekninen valiokunta	§ 32	16.02.2021
Kaupunginhallitus	§ 81	22.02.2021

sissa lippuhinnat myös nousevat nykyiseen verrattuna ja tällöin on perusteltua pohtia mihin kohtaan vyöhykerajat kunnissa esitetään. Orimattilan kaupungin lipputulosten laskun on arvioitu olevan uudessa vyöhykemallissa 35.000€/vuosi ja tasataksa-mallissa 100.000€/vuosi. Lipputulosten vähenemä aiheuttaa toteutuessaan tarpeen vastaavansuuruisesta lisäresurssoinnista. Tasataksamalli on asiakkaille helpompi ja selkeydellään houkutteleva, mutta lipputulosten menetys on mallin kohdalla Orimattilan kannalta merkittävä.

Elinvoima- ja tekninen toimiala on pyytänyt asiassa sivistys- ja hyvinvointitoimialan lausuntoa. Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla ei ollut lausuttavaa uudistuksesta.

Vs. tekninen johtaja:

Elinvoima- ja tekninen valiokunta päättää esittää kaupunginhallitukselle lausuntona Lahden seudun joukkoliikennelautakunnalle, että:

- vyöhyke- ja lippujärjestelmän selkiyttäminen linjaliikenteessä lähivuosien aikana on perusteltua useastakin eri syystä, joista kulkutapaosuuden kasvattaminen on keskeisimpiä
- asia on kirjattu myös seudulliseen MAL-sopimusluonnoksen toimenpiteisiin vuosille 2021 – 2023
- esitetyistä uusista vyöhykemalleista neljän vyöhykkeen malli vaikuttaa tulosten menetyksen kohdalta realistisemmalta.
- muutosta vyöhykemalleihin esitetään alkavaksi aikaisintaan vuoden 2023 alusta, jotta nousseet joukkoliikennekustannukset saadaan tasaantumaan koronan vaikutusten jälkeen ja muutokset alkaisivat seuraavan talouskauden alusta.
- sivistystoimen liikenne on suurilta osin kaupungin sisäistä liikennettä, johon vyöhykeuudistus vaikuttaisi myönteisesti.
- mikäli seudullisissa ja/tai valtakunnallisissa liikenteen järjestämiseen liittyvissä olosuhteissa tai muissa keskeisissä tekijöissä tapahtuu ennen tätä merkittäviä muutoksia, asia pitää ottaa seudullisesti uudelleen arvioitavaksi ennen uudistuksen lopullista toteutusta
- esitetyillä vyöhykemalleilla ja lipputuotehinnoittelulla toteutuessaan uudistus merkitsee välitöntä ja huomattavaa lisäresurssointia lyhyellä aikavälillä Orimattilan liikenteen kustannuksiin. Vaikutuksen arvioidaan hieman tasaantuvan jatkossa.

Päätös: Valiokunta päätti yksimielisesti päätösehdotuksen mukaisesti.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkistettiin kokouksessa.

Elinvoima- ja tekninen valiokunta	§ 32	16.02.2021
Kaupunginhallitus	§ 81	22.02.2021

Kaupunginhallitus 22.02.2021 § 81

Liite nro 3

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää antaa Lahden seudun joukkoliikennelautakunnalle elinvoima- ja teknisen valiokunnan esityksen mukaisen lausunnon linjaliikenteen vyöykevaihtoehdoista ja lippujen hinnoista.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Täytäntöönpano
pöytäkirjanote: Lahden seudun joukkoliikennelautakunta